ry and animal bones were found at the fire site (Fig. 3) among the charred and fire-split fieldstones, ashes, and charcoal (Fig. 4).

Gently sloping courtyards were created at the foot of Castle Hill during the mid-15th – first half of the 20th century (Fig. 5). The potsherds found in the bottom horizon allow the beginning of the courtyard's formation to be dated to the mid-15th century (Fig. 6). The earliest construction traces at this location are from the first half of the 17th century. At that time a wooden house with an unclear floor plan and a 9–12 cm thick compacted clay floor was erected at the site. The house burnt down in the mid-17th century. Green glazed and polychrome stove tile fragments from the first half of the 17th century (Fig. 7), sherds of polychrome household pottery, and a cylindrical earthenware fishing net weight (Fig. 8) were found in its 10–14 cm thick layer of charcoal.

The two adult males and two infants had been buried in the gently sloping W part of the courtyard in the mid-17th century (Fig. 9). A rusted knife blade discovered in the area of the left wrist of a male who had been buried supine, was the only grave good found.

During the mid-18th – first half of the 19th centuries, the high spring floods of the Nemunas filled in the unpaved and uneven courtyard. A wooden building with an unclear floor plan was erected in the NW part of the courtyard near the slope of Castle hill (at the site of the storehouse) in the mid-19th century. Fragments of white glazed stove tiles and a handsomely decorated dark grey clay pipe bowl with an undetermined manufacturer's mark was found in the layer of the building's rubble (Fig. 10).

VILNIUS

Simonas Aleksandravičius

Bazilijonų gatvė 10

2011 m. spalio–gruodžio mėnesiais vykdyti archeologiniai tyrinėjimai Bazilijonų g. 10. Jų metu ištirtas apie 40 m² plotas. Iškasti trys 3x2, 3,5x3,4 ir 1,4x1,1 m dydžio šurfai, viena 5x2 m dydžio perkasa bei 7 m ilgio, 50 cm pločio tranšėja dujotiekiui. Tyrinėjimai vykdyti naujų požeminių komunikacijų (vandentiekio, dujų ir nuotekų) tiesimo vietose.

Šurfas 1 kastas sklypo Š dalyje, šalia rekonstruojamo XIX a. pabaigoje – XX a. pradžioje statyto pastato. Šurfas 3x2 m dydžio, orientuotas Š–P kryptimi. Iki 1,5 m gylio fiksuotas maišytos struktūros tamsiai pilkos su griuvenomis, statybiniu laužu bei pavieniais archeologiniais radiniais sluoksnis. Iki 3 m gylio fiksuoti tarpusavyje besikaitaliojantys tamsiai pilkos, juodos žemės sluoksniai, persimaišę su griuvenomis ir degėsiais. Po jais fik-

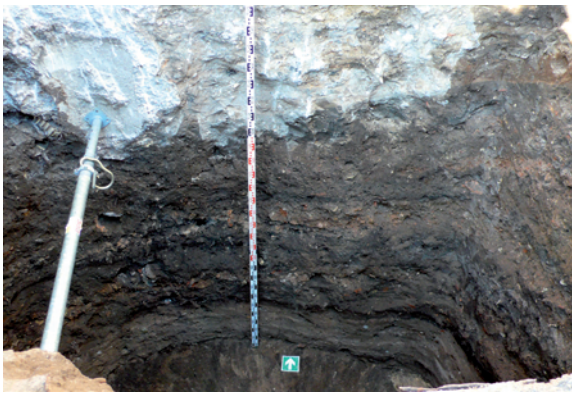

1 pav. Šurfo 1 Š sienelė. S. Aleksandravičiaus nuotr.
Fig. 1. The N wall of test pit 1.

2 pav. Šurfo 2 P sienelė. S. Aleksandravičiaus nuotr.
Fig. 2. The S wall of test pit 2.

suotas apie 40 cm storio pilko sąnašinės struktūros smėliuko tarpsluoksnis. Po juo buvo pilkos smėlingos žemės, gelsvo smėliuko (veikiausiai iš vamzdžio perkasimo) ir vėl pilkos smėlingos žemės tarpsluoksniai (1 pav.). Šurfas kastas iki 3 m gylio.

Šurfas 2 kastas sklypo P dalyje, šulinio rentinio vietoje (2 pav.). Šioje vietoje fiksuotas iki 3,7 m storio kultūrinis sluoksnis. Apie 2,8 m gylyje rastas 80 cm storio durpių sluoksnis. Po juo pasiektas įžemis – gelsvas smėliukas.

Šurfas 3 kastas centrinėje teritorijos dalyje, siekiant aptikti ir likviduoti seną vandentiekio vamzdį. Šurfas kastas iki 1,8 m gylio. Apačioje aptiktas minėtas vamzdis. Šioje vietoje fiksuotas perkastas gruntas.

Perkasa buvo kasama vandentiekio tranšėjos vietoje. Tranšėjos Š ir P dalyse iki projektinio 2 m gylio fiksuotas sujauktos struktūros su griuvenomis, statybinėmis atliekomis bei pavieniais archeologiniais radiniais kultūrinis sluoksnis. Todėl gilintasi tik centrinėje tranšėjos dalyje – toje vietoje, kur fiksuoti nesuardyti kultūriniai horizontai (3 pav.). Čia rastas toks pat sluoksnių išsidėstymas kaip ir šurfe 2. Šurfas kastas iki 3,7 m gylio.

Tranšėja dujotiekiui kasta sklypo Š dalyje. Jos ilgis 7 m, plotis apie 50 cm, gylis 1 m. Kasimo metu stebėtas sujauktos struktūros tamsiai pilkos žemės sluoksnis su statybinėmis atliekomis ir XX a. šiukšlėmis. Nesuardyti

3 pav. Perkasa iš V. S. Aleksandravičiaus nuotr.
Fig. 3. The trench as seen from the W.

kultūriniai horizontai nepasiekti, todėl tranšėja kasta iki projektinio gylio. Vertingų archeologinių radinių neaptikta.

Tyrinėjimų metu surasta daug archeologinių radinių: buitinės keramikos, koklių fragmentų, keletas metalinių dirbinių (vinys, pasagėlė ir kita). Šurfe 2 aptiktas sveikas herbinis koklis. Frontalioje koklio dalyje pavaizduoti du liūtai, laikantys skydą su jame pavaizduotais dviem kryžiais lygiais galais bei karūna virš jų. Koklyje pavaizduotas Lenkijos miesto Gdansko herbas. Radinys datuojamas XVI a. pabaiga – XVII a. pradžia. Ankstyviausi kultūriniai sluoksniai šioje Vilniaus vietoje veikiausiai susiformavo XVI a. II pusėje. Apatiniuose kultūrinio sluoksnio horizontuose aptikti šiam laikotarpiu būdingi plokštiniai kokliai bei kiti artefaktai.

Dėl didelių gylių įžemis pasiektas tik šurfe 2 ir centrinėje perkasos dalyje. Iš šurfų sienelių aiškiai matyti, kad visi kultūrinio sluoksnio horizontai žemėja Š kryptimi – Vilniaus gynybinės sienos link. Taip yra todėl, kad tarp gynybinės sienos ir dabartinės Bazilijonų gatvės važiuojamosios dalies yra buvęs gynybinis griovys.

Ateityje susisteminus archeologinių tyrinėjimų metu surinktą informaciją, bus galima nupiešti aiškesnį šios Vilniaus miesto dalies istorinį-archeologinį paveikslą.

Bazilijonų St. 10

During the excavation at Bazilijonų St. 10, cultural layer horizons up to 3.7 m thick were recorded (Figs. 1–3). The earliest valuable cultural layer dates to the second half of the 16th century. A large quantity of finds was collected: panel (*Blattkacheln*) and 'pot-shaped' (*Topfkacheln*) stove tile fragments, sherds of household pottery, and several iron artefacts (heel plates, nails, etc.).

Diana Antropikaitė

Dainavos gatvė 3

2011 m. Dainavos g. 3 sklype ištirti 8 bendro 39 m^2 ploto šurfai. Tyrinėta teritorija nuo XVI a. priskiriama Vilniaus miesto istorinės dalies – Lukiškių (Totorių Lukiškių) priemiesčiui. Nuo XVII iki XIX a. Vilniaus miesto planuose Lukiškių priemiesčio pastatai ir žemės sklypai vaizduojami tik prie Neries. Centrinėje dalyje būta tuščių – kartais nurodoma, kad smėlingų – plotų, vietomis apaugusių mišku. Priemiestį kirto įvairūs keliai. 2011 m. tirtame sklype namai pradėti statyti tik XIX a. II pusėje – XX a. pradžioje. Tuo metu formavosi dabartinis gatvių tinklas.

Dainavos g. 3 sklypas archeologų anksčiau netyrinėtas. Netoli esančioje Lukiškių aikštėje žvalgomųjų tyrinėjimų metu nustatytas labai apardytas kultūrinis sluoksnis, pradėjęs formuotis XVI a. (1992 m. K. Katalynas; žr. *LIIR*, f. 1, b. 1957; 2004 m. K. Katalynas; žr. *LIIR*, f. 1, b. 4345). Į R ir V nuo Dainavos g. 3 sklypo aptiktas tik XIX–XX a. kultūrinis sluoksnis: Jono Andriaus Domaševičiaus g. 9 teritorijoje didesnė kultūrinio sluoksnio dalis susiformavusi XX a. Virš įžemio fiksuotame pilkos spalvos horizonte ankstyviausia rasta keramika datuojama XIX a. (1997 m. S. Sarcevičius; žr. *LIIR*, f. 1, b. 2889). A. Rotundo g. 4A teritorijoje žvalgomųjų tyrinėjimų metu aptiktos ir vėliau išsamių tyrinėjimų metu ištirtos XIX a. kapinės (2010 m. R. Žukovskis; žr. *ATL 2010 metais*, Vilnius, 2006, p. 179–181). Spėjama, kad XIX a. viduryje čia galėjo būti choleros aukų kapinės. Nuo paviršiaus iki pat smėlio ir priemolio sluoksnio, kuriame buvo kapų duobės, fiksuotas pilkos žemės, maišytos su statybinėmis ir buitinėmis XIX–XX a. šiukšlėmis, sluoksnis.